

AAK v aktuálním výzkumu

Studie Romskiho a Sevcika z roku 2005 vyvrátila mýtus, že AAK brání orální řeči. Metaanalýza Millara et al. z roku 2006 a systematický přehled Schlossera & Wendta z roku 2008 tato zjištění potvrdily. Nedávná intervenční studie Walterse et al. poukázala na pozitivní dopad AAK, a to i při implementaci rodiči. AAK proto dle studií jednoznačně podporuje rozvoj jazyka v různých prostředích a za různých okolností.

Navzdory informovanosti a snaze informovat ostatní však přetrvávají dezinformace, odpor a nedostatečné využívání zařízení AAK. Jde většinou o mylnou představu, že používání AAK znamená vzdát se řeči.

Strategie pro řešení obav rodičů zahrnují naslouchání, potvrzení obav a citlivé poučení o AAK. Pouhá prezentace výzkumu nemusí být dostačující; je nutný komplexnější přístup zahrnující pochopení emocí. Současně je proto ve studiích zdůrazněno uznání a respektování kulturních, rasových, etnických nebo jazykových faktorů, které mohou ovlivňovat pocity ohledně AAK.

Úloha logopeda:

- rozšiřuje chápání AAK nad rámec high-tech zařízení a zdůrazňuje, že multimodální komunikace je běžnou součástí každodenního života.
- podporuje propojení rodičů s podpůrnými komunitami, sdílení příběhů o úspěchu a používání obrázkových knih k normalizaci zkušeností.
- doporučuje formulovat rozhovory na základě dlouhodobých a krátkodobých cílů, zaměřuje se na silné stránky dítěte.
- varuje před stanovením nerealistických očekávání v oblasti rozvoje mluvené řeči a klade důraz na celkové komunikační kompetence.

AAK je nástroj, nikoliv cíl sám o sobě. Konečným cílem je vlastní identita a efektivní komunikace v rámci podpůrné komunity. Přijetí AAK jako pozitivního přínosu vyžaduje u mnoha jedinců změnu paradigmatu. Na základě studií však nemá intervence AAK žádný negativní vliv na stávající orální jazyk dítěte. Ačkoliv je předvídaní individuálních výsledků náročné, je nepravděpodobné, že by AAK poškodila rozvoj orální komunikace dítěte.

Millar, D. C., Light, J. C., & Schlosser, R. W. (2006). The impact of Augmentative and Alternative Communication intervention on the speech production of individuals with developmental disabilities: A research review. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*. [https://doi.org/10.1044/1092-4388\(2006/021\)](https://doi.org/10.1044/1092-4388(2006/021))

Romski, M., & Sevcik, R. A. (2005). Augmentative communication and early intervention: Myths and realities. *Infants & Young Children*. <https://doi.org/10.1097/00001163-200507000-00002>

Schlosser, R. W., & Wendt, O. (2008). Effects of augmentative and alternative communication intervention on speech production in children with autism: A systematic review. *American Journal of Speech-Language Pathology*. [https://doi.org/10.1044/1058-0360\(2008/021\)](https://doi.org/10.1044/1058-0360(2008/021))

Walters, C., Sevcik, R. A., & Romski, M. (2021). Spoken vocabulary outcomes of toddlers with developmental delay after parent-implemented augmented language intervention. *American Journal of Speech-Language Pathology*. https://doi.org/10.1044/2020_ajslp-20-00093

Role rodičů v rané péči

Raná logopedická péče učí rodiče různým strategiím, jako je následování dítěte, reagování na komunikační nabídky, zjednodušování jazykových modelů a používání vizuálních signálů.

Třídílný rámec autorů Rowe & Snow pro identifikaci nejkvalitnějších vstupních momentů pro klienty v rané péči zahrnuje část:

- Interaktivní: Odpovídá jazyk rodiče zaměření dítěte?
- Jazykovou: Jaká označení předmětů rodič používá?
- Pojmovou: Je význam slov jasný?

Zdůrazňuje důležitost těchto rysů, zejména u dětí s neurogenními poruchami, jako je Downův syndrom a syndrom fragilního X.

Studie zjednodušuje rámec pro rodiče dětí, kteří se učí první slova, na "Společné zapojení + podstatné jméno + gesto".

- Vysvětluje jednotlivé prvky:

1. Společné zapojení: Následujte dítě a propojte jazykový obsah s jeho zaměřením.
2. Mluvnice: Označte předměty, o které se dítě zajímá, a podpořte tak ranou slovní zásobu.
3. Gestikulace: Spojte podstatná jména s gestem, aby byl význam jasný.

Logoped:

- Ilustruje použití rámce v různých scénářích na konkrétních příkladech.

- Hodnotí společné zapojení, použití podstatných jmen a gest v každé situaci.
- Poskytuje zpětnou vazbu a návrhy na zlepšení na základě rámce.

Za zmínku také stojí studie Mattieho a Hadleyho, která analyzovala interakce batolat s Downovým syndromem a zjistila, že momenty splňující všechna tři kritéria rámce jsou poměrně vzácné. Ačkoliv rodiče nemusí tyto strategie používat u všeho, zvýšení četnosti kvalitních vstupů během společného zapojení může podpořit vývoj jazyka dítěte.

Mattie, L. J. & Hadley, P. A. (2021). Characterizing the richness of maternal input for word learning in neurogenic disorders. *Seminars in Speech and Language*. <https://doi.org/10.1055/s-0041-1730914>

Rowe, M. L., & Snow, C. E. (2019). Analyzing input quality along three dimensions: interactive, linguistic, and conceptual. *Journal of Child Language*. <https://doi.org/10.1017/s0305000919000655>

Novorozenci na jednotce intenzivní péče

Změna polohy a rychlosti průtoku jsou běžnými řešeními problémů s krmením na jednotce intenzivní péče pro novorozence (NICU).

Studie McGrattana a kol., která měřila rozdíly v průtoku u ventilovaných/neventilovaných lahví, úhlu lahví a objemu mléka zjistila následující:

- mléko teče z obrácených lahví se sáním nebo bez sání kojence
- pomalejší rychlost průtoku je u vodorovnější lahve
- vliv objemu mléka na rychlost průtoku.

Studie navrhuje praktické využití těchto zjištění k řešení běžných problémů s krmením, aniž by bylo nutné spoléhat na drahé systémy lahví:

- Úprava polohy láhve během dechových přestávek pro snížení průtoku a zajištění větší kontroly.
- Snížení objemu mléka v reakci na nedostupné předepsané savičky pro snížení průtoku.
- Používání lahví s ventilací pro konzistentní průtok a úprava polohy lahve u kojenců s proměnlivou výkonností.

Studie zdůrazňuje praktičnost a nákladovou efektivitu těchto řešení pro použití v náročných situacích.

Studie Smithe a kol. zkoumala zavinování předčasně narozených dětí během krmení z láhve a zdůrazňuje významné zlepšení kvality krmení, včetně bdělosti, tonusu a orální motoriky, pokud byli kojenci zavinováni. Nejvýznamnější přínosy byly pozorovány u kojenců s hmotností nižší než 2000 gramů, a zároveň varuje před možnými problémy u kojenců s bronchopulmonálním onemocněním (BPD).

McGrattan, K. E., Jansen, G. P., Barrera, J. M., & Beckstrand, M. (2023). Exploring alternative methods to reduce milk flow rate from infant bottle systems: Bottle angle, milk volume, and bottle ventilation. *American Journal of Speech-Language Pathology*. https://doi.org/10.1044/2023_ajslp-23-00109

Smith, A. P., Sweeney, J. K., Ross, E. S., & Blackburn, S. (2022). Effects of swaddling during bottle feeding in preterm infants. *Advances in Neonatal Care*. <https://doi.org/10.1097/anc.0000000000001042>

Úskalí diagnostiky vývojové verbální dyspraxie (VVD)

Současným standardem pro diagnostiku VVD je klinický posudek odborníka, ale tento přístup má svá omezení, včetně nízké spolehlivosti mezi odborníky.

Tři hlavní znaky VVD identifikované ASHA:

1. Nekonzistentní chyby v souhláskách a samohláskách při opakované produkci slabik nebo slov.
2. Prodloužené a narušené přechody mezi hláskami a slabikami.
3. Nevhodná prozodie.

Studie upozorňují, že ani odborníci se vždy nemusí na diagnostice a terapii VVD shodnout. Je proto vhodné zlepšit diferenciální diagnostiku shromážděním více údajů a vyhledáním druhého názoru.

V rámci terapie jsou zdůrazňovány nedávné rozsáhlé studie léčby VVD podporující principy motorického učení (PML) a také účinnost intenzivní léčby.

Randomizovaná kontrolní studie o řetězení motoriky řeči ukázala, že koncentrovaná dvacetihodinová léčba během pěti týdnů je účinnější než rozložení do deseti týdnů a zmiňuje se o slábnoucím přínosu biofeedbacku v průběhu terapie.

Také pilotní studie o léčbě rychlého přechodu slabik (ReST) podporuje závěr, že pro VVD je vhodnější intenzivnější léčba.

Další uvedená studie naznačuje, že Protokol motorické léčby řeči (Motor Speech Treatment Protocol, MSTP) s větší pravděpodobností zlepšuje funkční výsledky komunikace, pokud je poskytován dvakrát vs. jednou týdně, přičemž významným faktorem je skóre závažnosti.

Murray, E., Velleman, S., Preston, J. L., Heard, R., Shibu, A., & McCabe, P. (2023). The reliability of expert diagnosis of Childhood Apraxia of Speech. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*. https://doi.org/10.1044/2023_jslhr-22-00677

Namasivayam, A. K., Shin, H., Nisenbaum, R., Pukonen, M., & van Lieshout, P. (2023). Predictors of functional communication outcomes in children with idiopathic motor speech disorders. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*. https://doi.org/10.1044/2023_jslhr-23-00070

Preston, J. L., Caballero, N. F., Leece, M. C., Wang, D., Herbst, B. M., & Benway, N. R. (2023). A randomized controlled trial of treatment distribution and biofeedback effects on speech production in school-age children with apraxia of speech. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*. https://doi.org/10.1044/2023_jslhr-22-00622

Thomas, D., Murray, E., Williamson, E., & McCabe, P. (2023). Weekly treatment for Childhood Apraxia of Speech with Rapid Syllable Transition Treatment: A single-case experimental design study. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*. https://doi.org/10.1044/2023_jslhr-22-00665

Užívání AAK ve škole

Problémů, kterým čelí implementace AAK ve třídách, je několik, včetně zřídka modelování, nedostupnosti zařízení, nedostatečných znalostí personálu a časových omezení pro učitele. Objevují se o další potíže, jako jsou rozbité nebo nedostupné přístroje AAK, omezená slovní zásoba, možné rušivé vlivy a časová omezení, která ovlivňují učitele.

Studie zdůrazňují význam dostupného a flexibilního školení pro učitele a asistenty ve třídě. Vhodný je průběžný koučink a zpětná vazba, přičemž je zdůrazňována zásadní role koučinku založeného na praxi v daném okamžiku pro budování důvěry.

Studie upozorňují na význam spolupráce a týmové práce mezi pracovníky školy, terapeuti a rodinnými příslušníky za účelem stanovení cílů, vypracování strategií a zajištění konzistence pro žáky v různých prostředích. Současně upozorňují na potřebu systematického plánu pro začlenění výuky AAK do výuky, včetně jasných postupů a snadno použitelných materiálů.

Obecně je doporučováno začít se zaváděním AAK do strukturovanějších částí dne a mít zařízení AAK v blízkosti dětí (studie Suhr et al. a Baker et al.).

Zjištění Quinna et al. upozorňuje na význam kombinace zařízení generujících řeč s nízkoenergetickými nebo netechnickými univerzálními podporami pro funkční přizpůsobivost a doporučuje diskutovat s učiteli o tom, kdy použít zařízení nebo low-tech řešení na základě konkrétních situací.

Logoped by měl povzbuzovat pedagogy, aby si uvědomili vzájemné učení, ke kterému dochází mezi uživateli AAK a osobami komunikujícími ústně. Důležité jsou strategie zprostředkované vrstevníky, přičemž by měl logoped klást důraz na školení spolužáků v oblasti asistovaného modelování jazyka a vytváření strukturovaných podpůrných opatření.

Baker, A., Bean, A., Paden Cargill, L., & Lyle, S. (2021). Within arm's reach: The role of proximity in speech generating device use of ambulatory children with autism. *International Journal of Speech-Language Pathology*. <https://doi.org/10.1080/17549507.2021.1961861>

Douglas, S. N., Bowles, R., Plavnick, J., Sun, T., Dunkel-Jackson, S. M., & Bagawan, A. (2023). Iterative pilot testing of the POWR intervention: Online training to support paraeducator implementation of augmentative and alternative communication strategies. *Journal of Special Education Technology*. <https://doi.org/10.1177/01626434231180591>

O'Regan Kleinert, J., Kearns, J. F., Page, J. L., & Kleinert, H. L. (2023). Promising strategies for teaching augmentative and alternative communication in inclusive educational settings: A systematic review. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*. https://doi.org/10.1044/2023_lshss-22-00178

Quinn, E. D., Kurin, K., Atkins, K. L., & Cook, A. (2023). Identifying implementation strategies to increase augmentative and alternative communication adoption in early childhood classrooms: A qualitative study. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*. https://doi.org/10.1044/2023_lshss-22-00186

Suhr, M., Bean, A., Rolniak, J., Paden Cargill, L., & Lyle, S. (2023). The influence of classroom context on AAC device use for nonspeaking school-aged autistic children. *International Journal of Speech-Language Pathology*. <https://doi.org/10.1080/17549507.2023.2220992>

Vývojová porucha jazyka (VPJ):

Studie Christopulose a Redmonda pojednává o tom, že VPJ je často považována za "běžnou, ale skrytou" poruchu, což vede k nedorozumění, že děti s VPJ jsou plaché, líné nebo bez zájmu. Stejná studie pak poukazuje na omezenou informovanost široké veřejnosti, která přispívá k nedostatečné diagnostice VPJ, přičemž pouze asi 18 % postižených dětí je přesně identifikováno a léčeno.

Problém představuje také zacházení s VPJ jako se "zpožděním", což může znamenat, že děti vše doženou, v rozporu s tím, že VPJ může přetrvávat až do dospělosti.

Studie Steffes & Finestack naznačuje, že mnoho logopedů nemá dostatečné znalosti a jistotu při diagnostice a popisu VPJ. Doporučuje profesní rozvoj s tím, že tři patnáctiminutové výukové moduly významně zvýšily porozumění logopedů problematice VPJ.

Je vhodné diskutovat o potenciálních přínosech univerzálního screeningu VPJ. Ve studii Christopoulos & Redmond se domnívají, že by mohl být účinnější než současný systém založený na doporučeních.

Bridges, M. S., Curran, M., Neal, C., Piasta, S., Fleming, K., & Hogan, T. (2023). Adapting curricula for children with language comprehension deficits. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*. https://doi.org/10.1044/2023_lshss-22-00189

Christopoulos, T. T., & Redmond, S. M. (2023). Factors impacting implementation of universal screening of developmental language disorder in public schools. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*. https://doi.org/10.1044/2023_lshss-22-00169

Rice, M. L., Earnest, K. K., & Hoffman, L. (2023). Longitudinal grammaticality judgments of tense marking in complex questions in children with and without specific language impairment, ages 5–18 years. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*. https://doi.org/10.1044/2023_jslhr-22-00507

Steffes, E. & Finestack, L. H. (2023). Developmental language disorder terminology: A survey of speech-language pathologists' use and knowledge. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*. https://doi.org/10.1044/2023_lshss-22-00116

Xerostomie a masáž slinných žláz

Uvedená studie zdůrazňuje dopad nedostatečného množství slin na sliznici, sílu, rozsah pohybu a zvýšené riziko vzniku zubního kazu. Tradiční řešení u xerostomie, jako jsou náhražky slin, mohou postrádat dlouhodobé výsledky. Výuka správné péče o ústní dutinu, ačkoli je důležitá, nemusí plně řešit problémy se suchostí v ústech spojené s různými diagnózami a léky.

Studie provedená Jeamanukulkitem a kol. o účincích programu masáže slinných žláz u starších osob s diabetem a xerostomií uvádí významné zlepšení rychlosti průtoku slin, testu opakovaného polykání slin, množství nečistot v ústech, sebehodnocení pacienta a hodnocení lékaře po masážním programu ve srovnání s obecnou zubní edukací.

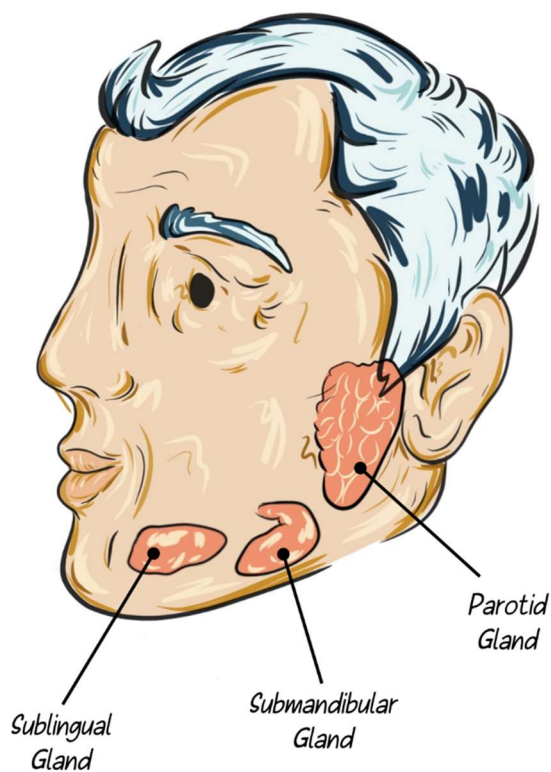
Studie

- představuje slinné žlázy: příušní žlázu, podčelistní žlázu a podjazykovou žlázu.

- popisuje techniky masáže jednotlivých žláz s důrazem na použití prstů a palců pro jemnou masáž.
- doporučuje dvouminutovou masáž třikrát denně, přičemž se pacienti učí masírovat sami.

Autor se také zabývá otázkou aplikace slinné masáže u pacientů bez diabetu a naznačuje, že by mohla být prospěšná se souhlasem lékaře s manuální intervencí.

Autor také uznává omezení studie spočívající v tom, že nehodnotila dopad zvýšeného množství slin na polykání, ale navrhuje prozkoumat účinky na produkci slin, zdraví ústní dutiny, pohodlí a polykání u pacientů se suchostí v ústech. Zmiňuje předchozí výzkum, který naznačuje, že program cvičení obličeje a jazyka spolu se žvýkacími a polykacími cviky zlepšil průtok slin. Navrhuje proto masáž slinných žláz jako potenciální doplněk rehabilitačních programů, zejména pro ty, kteří pracují na zlepšení orální fáze prostřednictvím cílených cvičení.

Parotid Gland

Submandibular Gland

Sublingual Gland

Jeamanukulkit, S., Vichayanrat, T., & Samnieng, P. (2023). Effects of the salivary gland massage program in older type 2 diabetes patients on the salivary flow rate, xerostomia, swallowing and oral hygiene: A randomized controlled trial. *Geriatrics & Gerontology International*. <https://doi.org/10.1111/ggi.14629>

Aktuální informace o přínosech muzikoterapie pro pacienty s demencí

Ito et al: Zkoumali zlepšení kognitivních funkcí pomocí muzikoterapie u demence a MCI.

Kim et al: Systematický přehled o MCI s důrazem na zlepšení kognitivních funkcí.

Zjištěná zlepšení:

- Zlepšení epizodické paměti.
- Zlepšení exekutivních funkcí u pacientů s demencí.
- Zlepšení verbální plynulosti a prostorových funkcí u osob s MCI.

Klíčová zjištění:

- Významné rozlišení mezi receptivními a aktivními hudebními intervencemi.
- Aktivní intervence (hraní, tanec, zpěv) výrazně zlepšují exekutivní funkce a jsou proto doporučené pro dosažení maximálního účinku. Podporují interakci, verbální zpracování a motorické plánování.

Autoři doplňují o praktické návrhy:

- Připomínání oblíbených textů, přehrávání písní a zpívání spolu s nimi.
- Ťukání do rytmu nebo používání nástrojů během preferované hudby.
- Spolupráce s kolegy z fyzioterapie/ergoterapie při terapeutickém tanci.
- Flexibilita v používání hudby při individuálních nebo skupinových sezeních.

Ito, E., Nouchi, R., Dinet, J., Cheng, C.-H., & Husebø, B. S. (2022). The effect of music-based intervention on general cognitive and executive functions, and episodic memory in people with mild cognitive impairment and dementia: a systematic review and meta-analysis of recent randomized controlled trials. *Healthcare*. <https://doi.org/10.3390/healthcare10081462>

Kim, J., Cuevas, H., & Wood, S. T. (2023). Effect of music interventions on cognitive function in older adults with mild cognitive impairment: a systematic review. *Research in Gerontological Nursing*. <https://doi.org/10.3928/19404921-20230609-01>

Cíl: Identifikovat rychlý a citlivý nástroj pro screening aspirace u osob s ALS

- Vyhodnocené nástroje:

- Test polykání vody
- Škála funkčního hodnocení ALS Functional Rating Scale-Revised (ALSFRS-R)
- EAT-10 (10položkový dotazník)
- Sydneyský dotazník pro polykání (SSQ)

Zjištění:

- Test polykání vody prokázal nízkou citlivost na aspiraci související s ALS.
- Bulbární subškála ALSFRS-R s hraniční hodnotou 10 bodů měla 90,9% senzitivitu a 80,7% specifitu.
- EAT-10 s hraniční hodnotou 8 bodů prokázal 90,9% senzitivitu a 91,2% specifitu.
- SSQ se podobně jako ALSFRS-R a EAT-10 osvědčil jako screener aspirace.

Vítěz:

- EAT-10 byl označen za vítěze díky vysoké přesnosti a snadné administraci.

Za účinné byly považovány také bulbární škála ALSFRS-R a dotazník SSQ, v závislosti na konkrétních potřebách. Pro screening aspirace se doporučuje EAT-10 s hraniční hodnotou 3. Škála ALSFRS-R bulbar a EAT-10 nejsou přesné pro identifikaci dysfagie na základě svých hodnotících škál.

Chapin, J. L., Tabor Gray, L., Vasilopoulos, T., Anderson, A., DiBiase, L., York, J. D., Robison, R., Wymer, J., & Plowman, E. K. (2020). Diagnostic utility of the Amyotrophic Lateral Sclerosis Functional Rating Scale—Revised to detect pharyngeal dysphagia in individuals with amyotrophic lateral sclerosis. PLOS ONE. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0236804>

Donohue, C., Tabor Gray, L., Chapin, J., Anderson, A., DiBiase, L., Wymer, J. P., & Plowman, E. K. (2021). Discriminant ability of the 3-ounce water swallow test to detect aspiration in amyotrophic lateral sclerosis. Neurogastroenterology & Motility. <https://doi.org/10.1111/nmo.14310>

Rychlá fakta o Parkinsonově chorobě (PD)

- Rostoucí prevalence; druhé nejčastější neurodegenerativní onemocnění.
- Postihuje téměř 6 milionů lidí na celém světě; u 80-90 % se objevuje dysfagie.
- Aspirační pneumonie je hlavní příčinou úmrtí u pacientů s PD.
- Nemotorické příznaky se liší v různých stádiích, ovlivňují spánek, poznávání a další.
- Průměrný věk diagnózy: 60-65 let; rozdíly v prezentaci příznaků mezi pohlavími.
- Stupnice hodnocení závažnosti zahrnují Unified Parkinson's Disease Rating Scale a Hoehn and Yahr Scale.
- Časté slintání a sucho v ústech; vliv slin na zdraví ústní dutiny; senzomotorické poruchy ovlivňují polykání.
- Posouzení dysfagie odhalí různá postižení; zásadní je instrumentální posouzení.
- Koordinace dýchání a polykání u PD ovlivněna; pozorovány atypické vzorce.
- Snížená dechová podpora ovlivňuje ochranu dýchacích cest a účinnost kašle.
- Omezený převod nácviku kašle na výsledky reflexního kašle; nutná doba akvizice.
- Vzájemně propojené účinky pozorované u tréninku síly výdechových svalů a hlasové terapie.
- Nemotorické funkce, včetně sociální komunikace a pragmatiky, ovlivněné u PD.
- Vyvinut dotazník sociální komunikace k zachycení změn.
- Možnosti léčby, jako je LSVT, zaměřené na intonaci a zkoumání zesílení hlasu.

- Diagnóza PD je komplexní s různorodými příznaky.

- Pro řešení rozmanitých potřeb pacientů je zásadní být informován o motorických a nemotorických příznacích, kritériích hodnocení a vzájemně propojených léčebných přístupech.

Borders, J. C., Hegland, K. W., Vanegas-Arroyave, N., Troche, M. S. (2023). Motor performance during sensorimotor training for airway protection in Parkinson's disease. *American Journal of Speech-Language Pathology*. https://doi.org/10.1044/2023_AJSLP-23-00055

Rudisch, D. M., Krasko, M. N., Burdick, R., Broadfoot, C. K., Rogus-Pulia, N., Ciucci, M. R. (2023). Dysphagia in Parkinson's disease: part I – pathophysiology and diagnostic practices. *Current Physical Medicine and Rehabilitation Reports*. <https://doi.org/10.1007/s40141-023-00392-9>

Rangwala, R., Saadi, R., Lee, J., Reedy, E., Kantarcigil, C., Roberts, M., Martin-Harris, B. (2023). Respiratory-swallow coordination in individuals with Parkinson's disease: a systematic review and meta-analysis. *Journal of Parkinson's Disease*. <https://doi.org/10.3233/jpd-230057>

Saleem, S., Miles, A., Allen, J. (2023). A systematic review of behavioral therapies for improving swallow and cough function in Parkinson's disease. *International Journal of Speech-Language Pathology*. <https://doi.org/10.1080/17549507.2023.2215488>

Sharma, S., Fleck, K., Winslow, S., Rothermich, K. (2023). The impact of Parkinson's disease on social communication: an exploratory questionnaire study. *Seminars in Speech and Language*. <https://doi.org/10.1055/s-0043-1773804>

Abstraktní jazyk u afázie

Běžná konverzace zahrnuje abstraktní slova a výrazy nad rámec konkrétních pojmů a léčba se při terapii afázie často zaměřuje na konkrétní slova. Studie Sandberga a Graye (2020) ukázala, že abstraktní trénink sémantické asociativní sítě (AbSANT) naznačuje slibné výsledky. Terapie abstraktních slov vedla jak k přímému tréninku, tak ke generalizačním efektům. Terapie konkrétními slovy vedla pouze k přímému tréninkovému efektu.

Protokol AbSANT:

Účastníci s anomickou afázií vyjmenovávali slova spojená s konkrétními kategoriemi. Protokol zahrnoval jak konkrétní položky, tak abstraktní slova. Součástí protokolu bylo třídění, výběr prvků a otázky. Byl studován u dvojjazyčných pacientů s afázií (polská a ruská dominance). Polský účastník měl prospěch z terapie polštiny i angličtiny, kdežto ruský účastník vykazoval zlepšení v angličtině, ale ne v ruštině. Celkově byly přínosy pozorované v rámci jazykové a mezijazykové generalizace. Je třeba zvážit, který jazyk léčit jako první u dvojjazyčných pacientů.

AbSANT nabízí slibný přístup k řešení abstraktních slov v terapii afázie. Je však zapotřebí dalšího výzkumu, zejména pokud jde o dvojjazyčné pacienty, aby se upřesnily strategie léčby.

Gray, T., Palevich, J., & Sandberg, C. (2023). Bilingual abstract semantic associative network training (BAbsANT): a Russian–English case study. *Bilingualism: Language and Cognition*. <https://doi.org/10.1017/S1366728923000500>

Sandberg, C. W., & Gray, T. (2020). Abstract semantic associative network training: a replication and update of an abstract word retrieval therapy program. *American Journal of Speech–Language Pathology*. https://doi.org/10.1044/2020_AJSLP-19-00066

Sandberg, C. W., Zacharewicz, M., & Gray, T. (2021). Bilingual abstract semantic associative network training (BAbsANT): a Polish–English case study. *Journal of Communication Disorders*. <https://doi.org/10.1016/j.jcomdis.2021.106143>

Krátká terapie kockavosti zaměřená na řešení (SFBT)

Základ SFBT tvoří to, že pacienti mají zdroje k řešení svých vlastních problémů. Jedná se o krátký poradenský přístup se zaměřením na řešení, která jsou řízena pacientem.

Ve studii Lourdes Ramos-Heinrichsové byla SFBT aplikovaná na tři studenty (ve věku 8-18 let) s kockavostí po dobu pěti týdnů. Kladla důraz na přesun pozornosti od problémů k hledání řešení.

Účastníci dosáhli zřetelného pokroku ve vlastním hodnocení komunikačních obtíží. Výrazné zlepšení bylo pozorováno u nejstaršího účastníka, což vedlo k propuštění z logopedické péče.

Přílohy v originální studii poskytují podrobné zdroje pro implementaci SFBT. Na začátku každého sezení určete priority problémů pomocí sebehodnotících škál.

Terapeutické otázky:

- Zázračná otázka: Představte si svět, kde se problém zázračně vyřeší přes noc.
- Otázky zaměřené na hledání výjimek: Prozkoumejte období, kdy je problém méně závažný.
- Dotazy na stupnici: Použijte stupnici hodnocení 1-10 k vedení rozhovoru a zdůraznění pokroku.
- Otázky na zvládnání problémů: Zaměřte se na strategie, které již používáte ke zvládnání obtížných situací.
- Konverzace o bezproblémových aspektech: Využití sebedůvěry a vynalézavosti z méně stresujících oblastí.

SFBT nenahrazuje tradiční terapii kóktavosti, ale doplňuje ji. Ke sledování pokroku je vhodné používat hodnotící škálu a povzbuzujte pacienty, aby si vedli deníky kóktavosti pro reflexi a dokumentaci.

Klíčovou myšlenkou SFBT je neustálé zaměření na to, co již funguje, zdůrazňování silných stránek a umožnění klientům aktivně se zapojit do klinického rozhodování. SFBT nabízí klientsky orientovaný přístup pro jedince, kteří kóktají. Podporuje posun od soustředění se na problémy k hledání a realizaci řešení.

Ramos-Heinrichs, L. (2023). Solution-focused brief therapy for stuttering in the public schools: Children solve their own stuttering problems in this case study. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*. https://doi.org/10.1044/2023_LSHSS-22-00172

Smyslové poruchy

Jemný déšť vytváří uvolněnou atmosféru, dokud ji nenaruší hlasité hřmění. Podobné narušení způsobí i sousedův tlakový mycí stroj, který vyvolá napětí a problémy s exekutivními funkcemi.

Smyslové narušení bývá vysvětleno jako okamžiky dysregulace vyžadující úpravu smyslových vstupů pro opětovné vyvážení vnímání. U jedinců s autismem dochází k častějším a intenzivnějším smyslovým narušením, což má dopad na duševní zdraví a chování. Smyslové poruchy vedou k vnějšimu chování, které je často nesprávně chápáno jako "smyslově vyhledávané" nebo "emočně dysregulované" jednání. Hodnocení a intervence se obvykle zaměřují na vnější chování a přehlíží vnitřní cyklus smyslových poruch. "Sensory seeking" u autistických dětí je reakcí na nadměrnou stimulaci. Smyslové poruchy přispívají k obtížím v sociální komunikaci a ovlivňují duševní zdraví autistů, což souvisí s úzkostí a depresí.

Autisté často uvádějí nižší soucit se sebou samým, což zdůrazňuje potřebu podpory při budování pozitivního sebepojetí a dovedností emoční regulace. Skupinová intervence Shafferové a kol. pro autistické děti zdůrazňuje nácvik dovedností všímavosti, zapojení pečovatele a normalizaci prožitků.

Logopedi mohou hrát zásadní roli v podpoře klientů tím, že se budou zabývat exekutivními funkcemi, sebeuvědoměním, sebeobhajováním a emoční regulací. Pro zvládnání smyslové citlivosti a fyzických příznaků úzkosti se doporučuje Spolupráce s ergoterapeuty a odborníky na duševní zdraví.

Beneytez, C. (2023). Intolerance-of-uncertainty and anxiety as serial mediators between emotional dysregulation and repetitive patterns in young people with autism. *Research in Autism Spectrum Disorders*.

Cai, R. Y., Love, A., Robinson, A., & Gibbs, V. (2023). The Inter-Relationship of Emotion Regulation, Self-Compassion, and Mental Health in Autistic Adults. *Autism in Adulthood*. <https://doi.org/10.1089/aut.2022.0068>

Gundogdu, U., Aksoy, A., & Eroglu, M. (2023) Sensory profiles, behavioral problems, and auditory findings in children with autism spectrum disorder. *International Journal of Developmental Disabilities*.

Sourozenecká výchova

Cuskelly a kol. prozkoumali dostupné důkazy a zjistili malou pozitivní souvislost mezi sourozeneckou výchovou a včasným dosažením vývojových milníků. Tato souvislost byla zvláště výrazná u mladších dětí s autismem, které měly starší sourozence. Výzkumníci však upozorňují, že výzkum sourozenců není dostatečně robustní a rozlišit vliv rodičů od vlivu sourozenců je náročné. Proto na otázku, zda sourozenci pomáhají, může být jistou odpovědí nejisté "možná".

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S08914222300152X?via%3Dihub>

Příliš brzy pro terapii

Výzkum Edneyho a McHugha naznačuje, že terapie na neonatologických odděleních JIP mohou být pro některé rodiče příliš časně. Rodiče vnímali pobyt na JIP ve dvou fázích: zpočátku se zaměřovali na přežití a ve stabilní druhé fázi oceňovali vývojové terapie kvůli znalostem a sebedůvěře. Koordinace s lékařskými týmy JIP s cílem vhodně načasovat služby zajišťuje hladší přistání pro vzdělávání pečovatелů.

https://journals.lww.com/advancesinneonatalcare/abstract/2023/06000/parental_participation_in_nicu_based_occupational.9.aspx

Mezioborová spolupráce u dysfagie

Kato a kol. zjistili, že mezi hospitalizovanými pacienty s aspirační pneumonií měli pacienti, kterým se dostalo více rehabilitace od PT a OT, méně úmrtí v nemocnici, více propuštění domů a kratší pobyt v nemocnici. Přínos mezioborové spolupráce mezi našimi spřízněnými terapeuty je i nadále přínosem pro všechny, takže pokračujte v globálních terapeutických cílech!

https://journals.lww.com/intjrehabilres/abstract/2023/09000/association_between_the_amount_of_rehabilitation.2.aspx

Přepínání kódů u bilingvních dětí

Kaushanskayaa se zajímá o to, zda existuje optimální způsob, jak dvojjazyčným dětem poskytnout vstupní informace. Klade si náročné otázky, které si vyžadají ještě další výzkum, ale zajímavé předběžné zjištění založené na několika jejích předchozích studiích s dětmi ve věku 4 a 5 let naznačuje, že přepínání kódů mezi jazyky (v rámci terapeutického sezení nebo doma) nemá negativní vliv na učení slov a může být dokonce lepší než rigidní rozdělení jazyků podle kontextu (např. L1 doma a L2 ve škole) nebo mluvčího (např. přístup "jeden rodič, jeden jazyk").

https://pubs.asha.org/doi/10.1044/2023_JSLHR-23-00181

Projevy ADHD u dětí se sluchovým postižením

Mattingly a jeho kolegové zjistili, že chování charakteristické pro poruchu pozornosti s hyperaktivitou (ADHD) může být také příznakem únavy z poslechu u dětí se sluchovým postižením, které používají mluvený jazyk. Doporučují používat dotazník Pediatric Quality of Life Inventory: (PedsQL-MFS; pro klinickou praxi volně přístupný) aby se zjistila skutečná příčina nepozorného chování.

https://pubs.asha.org/doi/10.1044/2023_PERSP-23-00086